

КРИТЕРІЇ
оцінки допустимості державної допомоги суб'єктам господарювання на
проведення наукових досліджень, технічний розвиток та інноваційну
діяльність

Загальні положення

1. Ці критерії застосовуються для проведення оцінки допустимості державної допомоги, яка надається суб'єктам господарювання з метою сприяння господарській діяльності у сфері наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності (далі – державна допомога), та встановлюють умови, за яких така державна допомога є допустимою для конкуренції.

2. У цих критеріях терміни вживаються в таких значеннях:

взаємовигідна співпраця – співробітництво між принаймні двома незалежними сторонами для обміну знаннями чи науково-технічними результатами або для досягнення спільної мети на основі розподілу праці, де сторони спільно визначають обсяг проєкту, сприяють його реалізації, розподіляють ризики та його результати. Дослідження й надання дослідницьких послуг на основі договору не вважаються формами взаємовигідної співпраці;

дата надання державної допомоги – дата набрання чинності нормативно-правовим та/або розпорядчим актом та/або іншим документом, який надає право на отримання державної допомоги;

допустимі витрати – перелік витрат, що можуть бути відшкодовані отримувачам державної допомоги;

інноваційний кластер – сукупність підприємств, установ, організацій, їх об'єднань, асоціацій та інших суб'єктів будь-якої форми власності, які призначені для стимулювання інноваційної діяльності та нових способів співпраці (наприклад, за допомогою цифрових засобів, спільного використання та/або сприяння спільному використанню обладнання, обміну знаннями та досвідом, поширення інформації та співпраці в межах інноваційного кластера);

інфраструктура тестування та експериментів (технологічна інфраструктура) – засоби, обладнання, можливості та ресурси (наприклад, випробувальні стенди, пілотні лінії, демонстраційні та випробувальні засоби або лабораторії), а також відповідні допоміжні послуги, які використовуються підприємствами, в основному суб'єктами малого та середнього підприємництва, що претендують на отримання державної допомоги для тестування та експериментів для розробки нових або вдосконалених продуктів, процесів та послуг, а також для тестування та висококласних науково-технічних результатів, з метою розвитку прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок;

консультаційні послуги з питань інновацій – надання консультацій, допомоги або навчання щодо передачі знань, придбання, захисту чи експлуатації нематеріальних активів та використання стандартів і правил, які їх впроваджують, та щодо впровадження чи використання інноваційних технологій і рішень, у тому числі цифрових;

обґрунтований прибуток – розмір прибутку, що не перевищує розміру прибутку типового суб'єкта господарювання;

організаційна інновація – новостворений метод організації господарської діяльності суб'єкта господарювання, організації робочого місця або зовнішніх зв'язків, зокрема, шляхом використання нових або інноваційних цифрових технологій (крім змін: пов'язаних з організацією господарської діяльності суб'єкта господарювання, яка вже застосовується таким суб'єктом господарювання; у стратегії управління; щодо злиття або приєднання суб'єктів господарювання; пов'язаних із припиненням використання процесу; щодо звичайної заміни чи розширення капіталу; зумовлених виключно зміною цін на придбання ресурсів, що використовуються у виробництві або наданні послуг; зумовлених налаштуванням, локалізацією виробництва; щодо торгівлі новими чи значно вдосконаленими продуктами; регулярних, сезонних та інших циклічних змін);

послуги з підтримки інновацій – надання офісних приміщень, банків даних, хмарних послуг і послуг зберігання даних, бібліотек, результатів досліджень, лабораторій, послуг із маркування якості, тестування, експериментів і сертифікації або інших пов'язаних послуг, включаючи послуги, що надаються науковою установою або закладом вищої освіти, інноваційним кластером або з використанням дослідницької інфраструктури, інфраструктури тестування та експериментів із метою розробки вдосконалених продуктів, процесів та послуг, які включають впровадження інноваційних технологій та рішень, у тому числі цифрових;

процесна інновація – новостворений або значно вдосконалений метод виробництва чи доставки інноваційного продукту, включаючи значні зміни в техніці, обладнанні чи програмному забезпеченні господарської діяльності суб'єкта господарювання, зокрема, використовуючи нові або інноваційні цифрові технології або рішення (крім незначних змін або вдосконалень; збільшення виробництва або надання послуг внаслідок додавання виробничих або логістичних маршрутів які подібні до тих, що вже використовуються; припинення використання процесу; звичайної заміни чи розширення капіталу; змін, зумовлених виключно зміною цін на придбання ресурсів, що використовуються у виробництві або наданні послуг; зумовлених налаштуванням, локалізацією виробництва; щодо торгівлі новими чи значно вдосконаленими продуктами; регулярних, сезонних та інших циклічних змін);

техніко-економічне обґрунтування – означає оцінку та аналіз потенціалу реалізації проєкту шляхом виявлення ресурсів, необхідних для його реалізації, аналізу ризиків та перспектив;

типовий суб'єкт господарювання – суб'єкт господарювання, який провадить або може провадити подібну з отримувачем державної допомоги господарську діяльність (виробництво, реалізацію взаємозамінних з отримувачем державної допомоги товарів / робіт / послуг) на тому самому товарному ринку.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в Господарському та Податковому кодексах України, законах України “Про державну допомогу суб'єктам господарювання”, “Про захист економічної конкуренції”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про інноваційну діяльність”, “Про вищу освіту”, “Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій”, “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі”, “Про хмарні послуги”, Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи” та постанові Кабінету Міністрів України від 31 січня 2018 р. № 36 “Про затвердження критеріїв оцінки допустимості державної допомоги на відновлення платоспроможності та реструктуризацію суб'єктів господарювання” (Офіційний вісник України, 2018 р., № 14, ст. 473).

3. Ці критерії не застосовуються до державної допомоги:

що надається суб'єктам господарювання, які перебувають у скрутному становищі;

що надається для провадження експортної діяльності, яка безпосередньо пов'язана з обсягом експорту, створенням і функціонуванням мережі

розповсюдження або іншими поточними витратами, пов'язаними з експортною діяльністю;

якщо її надання обумовлено виконанням отримувачем державної допомоги – іноземним суб'єктом господарювання обов'язкової вимоги щодо наявності головного офісу на території України; вимога мати філію та/або представництво на території України на дату отримання державної допомоги в розпорядження дозволяється;

якщо її надання залежить від зобов'язання отримувача державної допомоги використовувати товари вітчизняного виробництва;

якщо її надання обмежує можливість отримувача державної допомоги використовувати результати наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності на території країн – членів Європейського Союзу.

4. Державна допомога надається в будь-якій формі, визначеній Законом України “Про державну допомогу суб'єктам господарювання”.

5. До категорій отримувачів державної допомоги належать суб'єкти господарювання, що провадять господарську діяльність у будь-якій галузі.

6. Державна допомога відповідно до цих критеріїв є допустимою для:
наукового (науково-технічного) проєкту;
дослідницької інфраструктури;
інфраструктури тестування та експериментів;
інноваційного кластера;
підтримки інноваційної діяльності суб'єктів середнього та малого підприємництва;
процесної та організаційної інновації.

7. Державна допомога повинна мати стимулюючий ефект. Державна допомога вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо:

1) отримувач державної допомоги звернувся за державною допомогою до початку робіт із реалізації проєкту із залученням державної допомоги чи провадження діяльності або має підтвердження того, що право на отримання державної допомоги надано до початку робіт із реалізації проєкту чи провадження діяльності;

2) звернення про отримання державної допомоги містить, зокрема, назву та категорію суб'єкта малого, середнього або великого підприємництва, опис проєкту, включно з датою його початку та закінчення, місце реалізації проєкту, перелік необхідних витрат, форму надання та обсяг державної допомоги;

3) у разі надання державної допомоги суб'єктам господарювання великого підприємництва поза межами програми державної допомоги надавач державної допомоги підтверджує на підставі наданої отримувачем державної допомоги документації, що державна допомога призведе до істотного:

розширення сфери дії проєкту чи діяльності; або

збільшення загальної суми витрат отримувача державної допомоги на реалізацію проєкту чи провадження діяльності; або

прискорення завершення реалізації відповідного проєкту чи провадження діяльності.

Реалізація проєкту вважається розпочатою, а діяльність – провадженою за наявності хоча б однієї з таких ознак:

отримувач державної допомоги розпочав будівельні роботи, пов'язані зі здійсненням інвестицій; або

отримувач державної допомоги взяв на себе зобов'язання, підтвержені офіційними юридичними документами, щодо замовлення устаткування (обладнання); або

отримувач державної допомоги взяв на себе будь-яке інше зобов'язання, внаслідок якого інвестиції не можуть бути приведені в початковий стан.

Отримання прав власності на земельну ділянку, зокрема її купівля, та підготовчі роботи, зокрема такі, як отримання документів дозвільного характеру та проведення попередніх техніко-економічних досліджень, не вважаються початком виконання робіт із реалізації проєкту чи провадження діяльності.

У разі приєднання одного суб'єкта господарювання до іншого початком виконання робіт над проєктом вважається придбання активів, безпосередньо пов'язаних із суб'єктом господарювання, який приєднується.

До державної допомоги у формі податкових заходів вимоги, передбачені підпунктами 1 – 3 цього пункту, не застосовуються.

Державна допомога у формі податкових заходів вважається такою, що має стимулюючий ефект, якщо право на отримання державної допомоги надано:

до початку виконання робіт із реалізації проєкту чи провадження діяльності, крім випадків, де діяльність вже охоплювалася попередніми програмами підтримки у формі податкових заходів;

відповідно до об'єктивних критеріїв без подальших дискреційних дій надавача державної допомоги.

8. Максимальний розмір державної допомоги, що може бути наданий отримувачу державної допомоги, визначається з урахуванням сукупного розміру державної допомоги.

9. Сукупний розмір державної допомоги, включно з незначною державною допомогою, яка надається отримувачу державної допомоги на відшкодування тих самих допустимих витрат, розраховується як сума державної допомоги за всіма програмами державної допомоги та/або індивідуальної державної допомоги.

10. Державна допомога з визначеними допустимими витратами може поєднуватися з:

будь-якою іншою державною допомогою, якщо така допомога стосується різних визначених допустимих витрат;

будь-якою іншою державною допомогою, включно з незначною державною допомогою, щодо тих самих допустимих витрат, які частково або повністю перекриваються, якщо таке поєднання не призводить до перевищення максимального розміру державної допомоги, що може надаватися.

11. Визначення максимального розміру державної допомоги та розміру допустимих витрат здійснюється з урахуванням податків і зборів (обов'язкових платежів), крім податку на додану вартість, відшкодування якого здійснюється відповідно до закону.

Перелік та розмір допустимих витрат підтверджуються надавачем державної допомоги.

12. Державна допомога, що буде виплачена в майбутньому, у тому числі та, що виплачується кількома частинами, а також розмір допустимих витрат приводяться надавачем державної допомоги у відповідність із їх розміром на момент надання державної допомоги.

13. Надавач державної допомоги протягом шести місяців із дати надання державної допомоги або, якщо державна допомога надається у формі податкових заходів, протягом одного року з дня подання податкової декларації,

або у випадку надання незаконної державної допомоги, щодо якої Уповноважений орган з питань державної допомоги (далі – Уповноважений орган) прийняв рішення про допустимість такої допомоги для конкуренції, протягом шести місяців після прийняття відповідного рішення Уповноваженим органом на власному офіційному вебсайті оприлюднює таку інформацію:

мета й форма державної допомоги;

підстави надання державної допомоги;

період надання державної допомоги;

найменування отримувача державної допомоги, його категорію (суб'єкт малого, середнього або великого підприємництва) та вид його економічної діяльності;

загальний обсяг державної допомоги та її частка в загальному бюджеті діяльності чи робіт, на які надається державна допомога.

Така інформація має бути загальнодоступною та зберігатися в надавача державної допомоги протягом десяти років.

Умови надання державної допомоги для наукового (науково-технічного) проєкту

14. Державна допомога надається для реалізації наукового (науково-технічного) проєкту (далі – Проєкт), до якого належить одна або декілька з таких категорій:

фундаментальні наукові дослідження;

прикладні наукові дослідження;

науково-технічні (експериментальні) розробки;

техніко-економічне обґрунтування.

15. Державна допомога спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат для:

1) фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок на:

персонал за період, протягом якого такий персонал зайнятий у Проєкті;

інструменти та обладнання обсягом та на період, що використовуються під час реалізації Проєкту. Якщо такі інструменти та обладнання не використовуються під час усього періоду реалізації Проєкту, допустимими витратами вважаються лише амортизаційні витрати, що відповідають періоду реалізації Проєкту;

будівлі та землю обсягом та на період, що використовуються під час реалізації Проєкту. Для будівель допустимими витратами вважаються лише амортизаційні витрати, що відповідають періоду реалізації Проєкту, а для

землі – на комерційну передачу (зокрема, за договором оренди, концесії); або фактично понесені капітальні витрати;

дослідження за договором, науковий результат та патенти, отримані або ліцензовані на комерційній основі, а також витрати на консультаційні послуги або інші послуги, отримані під час реалізації Проєкту;

додаткові накладні та інші операційні витрати, понесені під час реалізації Проєкту;

2) техніко-економічного обґрунтування Проєкту.

16. Максимальний розмір державної допомоги для:

1) фундаментальних наукових досліджень не повинен перевищувати 100 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів великого, середнього та малого підприємництва;

2) прикладних наукових досліджень не повинен перевищувати:

50 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів великого підприємництва;

60 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів середнього підприємництва;

70 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів малого підприємництва;

3) науково-технічних (експериментальних) розробок не повинен перевищувати:

25 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів великого підприємництва;

35 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів середнього підприємництва;

45 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів малого підприємництва.

Максимальний розмір для суб'єктів великого, середнього та малого підприємництва, передбачений у підпунктах 2 та 3 цього пункту, може бути збільшено до 15 відсоткових пунктів, якщо виконується одна з таких умов:

а) відбувається взаємовигідна співпраця:

між суб'єктами підприємництва, якщо хоча б один із них є суб'єктом малого чи середнього підприємництва або якщо прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки реалізуються на території

країни – члена Європейського Союзу та України, при цьому витрати на такі дослідження жодного з них не перевищують 70 відсотків сукупного розміру допустимих витрат; або

між суб'єктами підприємництва та однією або більше науковими установами та/або закладами вищої освіти, витрати на прикладні наукові дослідження та науково-технічні (експериментальні) розробки яких становлять щонайменше 10 відсотків сукупного розміру допустимих витрат та які мають право публікувати власні результати досліджень;

б) результати прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок поширюються на загальнодоступній основі шляхом навчання, публікації, розміщення в загальнодоступних базах даних та програмному забезпеченні;

в) отримувач державної допомоги зобов'язується своєчасно надавати дозвіл на використання результатів прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, для реалізації яких надається державна допомога, які захищені правами інтелектуальної власності, за ринковою ціною та на прозорій і недискримінаційній основі для їх використання заінтересованими сторонами.

Максимальний розмір державної допомоги встановлений у підпунктах 2 та 3 цього пункту, сукупно не може перевищувати 80 відсотків розміру допустимих витрат;

4) техніко-економічного обґрунтування Проєкту не повинен перевищувати: 50 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів великого підприємництва;

60 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів середнього підприємництва;

70 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів малого підприємництва.

17. Загальний обсяг державної допомоги не повинен перевищувати для:

фундаментальних наукових досліджень 55 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного Проєкту; умова застосовується в разі, якщо більше половини обсягу допустимих витрат на Проєкт понесено в результаті діяльності, яка належить до категорії фундаментальних наукових досліджень;

прикладних наукових досліджень 35 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного Проєкту; умова застосовується в разі, якщо більше половини обсягу допустимих витрат на Проєкт понесено в результаті діяльності, яка належить до категорії прикладних наукових досліджень або до категорій прикладних наукових досліджень та фундаментальних наукових досліджень разом;

науково-технічних (експериментальних) розробок 25 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного Проєкту; умова застосовується в разі, якщо більше половини обсягу допустимих витрат на Проєкт понесено в результаті діяльності, яка належить до категорії науково-технічних (експериментальних) розробок;

техніко-економічного обґрунтування 8,25 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для підготовки до дослідницької діяльності.

У разі перевищення загального обсягу державної допомоги така державна допомога додатково має відповідати умовам, встановленим у пункті 47 цих критеріїв.

Умови надання державної допомоги для дослідницької інфраструктури

18. Державна допомога надається для будівництва та модернізації дослідницької інфраструктури та спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, які пов'язані зі здійсненням інвестицій у нематеріальні та матеріальні активи.

19. Доступ до дослідницької інфраструктури має бути відкритим для кількох користувачів та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі.

20. Суб'єктам господарювання, які профінансували щонайменше 10 відсотків сукупного розміру інвестиційних витрат на дослідницьку інфраструктуру, може бути надано перевагу в доступі до дослідницької інфраструктури з більш сприятливими умовами, які мають бути оприлюднені загальнодоступним способом. З метою уникнення надмірного відшкодування таких витрат доступ до дослідницької інфраструктури має бути пропорційним до здійсненого суб'єктами господарювання фінансового внеску в сукупний розмір інвестиційних витрат на дослідницьку інфраструктуру.

21. Плата за експлуатацію або використання дослідницької інфраструктури повинна відповідати ринковим умовам.

22. Максимальний розмір державної допомоги для дослідницької інфраструктури не повинен перевищувати 50 відсотків сукупного розміру допустимих витрат.

23. Якщо дослідницька інфраструктура, для якої надається державна допомога, використовується як для провадження діяльності з пропозиції та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку (економічної діяльності), так і для діяльності, що провадиться не для пропонування та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку (неекономічної діяльності), надавач державної допомоги повинен запровадити механізм моніторингу та в разі потреби повернення державної допомоги, щоб гарантувати, що застосовна інтенсивність державної допомоги не буде перевищена в результаті збільшення частки економічної діяльності порівняно із ситуацією, передбаченою на момент надання державної допомоги.

Якщо діяльність пов'язана з дослідницькою інфраструктурою, що використовується для пропонування та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, є необхідною для функціонування такої дослідницької інфраструктури або є невід'ємною частиною її основного неекономічного призначення, а частка такого використання в загальній потужності дослідницької інфраструктури (зокрема за площею або часом використання) не перевищує 20 відсотків, така діяльність є допоміжною. Відповідно діяльність, що провадиться з використанням дослідницької інфраструктури в цілому, є такою, що провадиться не для пропонування та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку (не є економічною). Частка допоміжної діяльності розраховується за такою формулою:

$$n = \frac{a}{b} \times 100,$$

де n – частка допоміжної діяльності (зокрема площі або часу використання дослідницької інфраструктури), що полягає у пропонуванні та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку, відсотків;

a – потужність дослідницької інфраструктури (зокрема площа або час використання), що використовується для пропонування та/або реалізації товарів (робіт, послуг) на ринку;

b – загальна потужність дослідницької інфраструктури (зокрема площа або час використання).

Загальна потужність дослідницької інфраструктури визначається:

за часом використання – з урахуванням погодинної фактичної доступності дослідницької інфраструктури, що прямо використовується за її основним неекономічним призначенням та для допоміжної діяльності;

за площею використання – з урахуванням площі дослідницької інфраструктури, що прямо використовується за її основним неекономічним призначенням та для допоміжної діяльності.

24. Загальний обсяг державної допомоги для дослідницької інфраструктури не повинен перевищувати 35 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги. У разі перевищення загального обсягу державної допомоги така державна допомога додатково має відповідати умовам, встановленим у пункті 47 цих критеріїв.

Умови надання державної допомоги для інфраструктури тестування та експериментів

25. Державна допомога надається для будівництва та модернізації інфраструктури тестування та експериментів і спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, які пов'язані зі здійсненням інвестицій у нематеріальні та матеріальні активи.

26. Доступ до інфраструктури тестування та експериментів має бути відкритим для кількох користувачів та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі.

27. Суб'єктам господарювання, які профінансували щонайменше 10 відсотків сукупного розміру інвестиційних витрат на інфраструктуру тестування та експериментів, може бути надано перевагу в доступі до інфраструктури тестування та експериментів з більш сприятливими умовами, які мають бути оприлюднені загальнодоступним способом. Із метою уникнення надмірного відшкодування таких витрат доступ до інфраструктури тестування та експериментів має бути пропорційним до здійсненого суб'єктами господарювання фінансового внеску в сукупний розмір інвестиційних витрат на інфраструктуру тестування та експериментів.

28. Плата за експлуатацію або використання інфраструктури тестування та експериментів повинна відповідати ринковим умовам або відображати витрати, понесені суб'єктом господарювання під час експлуатації або використання такої інфраструктури з урахуванням обґрунтованого прибутку.

29. Максимальний розмір державної допомоги для інфраструктури тестування та експериментів не повинен перевищувати:

25 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів великого підприємства;

35 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів середнього підприємництва;

45 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів малого підприємництва.

Максимальний розмір державної допомоги для інфраструктури тестування та експериментів, передбачений у цьому пункті, може бути збільшено на 5 відсоткових пунктів, якщо щонайменше 80 відсотків річної потужності інфраструктури тестування та експериментів виділено для суб'єктів середнього та малого підприємництва.

30. Загальний обсяг державної допомоги для інфраструктури тестування та експериментів не повинен перевищувати 25 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги. У разі перевищення загального обсягу державної допомоги така державна допомога додатково має відповідати умовам, встановленим у пункті 47 цих критеріїв.

Умови надання державної допомоги для інноваційного кластера

31. Державна допомога для інноваційного кластера може бути надана власнику інноваційного кластера як інвестиційна державна допомога та оператору інноваційного кластера як операційна державна допомога. Якщо оператор інноваційного кластера не є його власником, такий оператор може бути юридичною особою або консорціумом.

32. Інвестиційна державна допомога надається для будівництва або модернізації інноваційного кластера та спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат, які пов'язані зі здійсненням інвестицій у нематеріальні та матеріальні активи.

33. Максимальний розмір інвестиційної державної допомоги для інноваційного кластера не повинен перевищувати 65 відсотків сукупного розміру допустимих витрат.

34. Операційна державна допомога надається для функціонування інноваційного кластера протягом не більше 10 років та спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат на персонал та адміністративні витрати (включаючи накладні витрати), які пов'язані з:

діяльністю інноваційного кластера для полегшення співпраці, обміну інформацією та наданням або спрямуванням спеціалізованих та індивідуальних послуг із підтримки бізнесу;

маркетинговими послугами для збільшення кількості нових підприємств, установ, організацій, що входять в інноваційний кластер, та підвищення впізнаваності інноваційного кластера;

управлінням об'єктами інноваційного кластера та організацією навчальних програм, семінарів і конференцій з метою сприяння обміну знаннями, розширення зв'язків і транснаціональної співпраці.

35. Максимальний розмір операційної державної допомоги для інноваційного кластера не повинен перевищувати 50 відсотків сукупного розміру допустимих витрат протягом періоду надання державної допомоги.

36. Доступ до приміщень, обладнання та діяльності інноваційного кластера має бути відкритим для кількох користувачів та надаватися на прозорій і недискримінаційній основі.

37. Суб'єктам господарювання, які профінансували щонайменше 10 відсотків сукупного розміру інвестиційних витрат на діяльність в інноваційному кластері, може бути надано перевагу в доступі до інноваційного кластера з більш сприятливими умовами, які мають бути оприлюднені загальнодоступним способом. Із метою уникнення надмірного відшкодування таких витрат доступ до інноваційного кластера має бути пропорційним до здійсненого суб'єктами господарювання фінансового внеску в сукупний розмір витрат, які пов'язані зі здійсненням інвестицій для інноваційного кластера.

38. Плата за користування об'єктами інноваційного кластера та участь у діяльності інноваційного кластера повинна відповідати ринковим умовам або відображати витрати, понесені суб'єктом господарювання за користування об'єктами інноваційного кластера та участь у діяльності в інноваційному кластері з урахуванням обґрунтованого прибутку.

39. Загальний обсяг державної допомоги інноваційному кластеру не повинен перевищувати 10 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги. У разі перевищення загального обсягу державної допомоги така державна допомога додатково має відповідати умовам, встановленим у пункті 47 цих критеріїв.

Умови надання державної допомоги для підтримки інноваційної діяльності суб'єктів середнього та малого підприємництва

40. Державна допомога надається для підтримки інноваційної діяльності суб'єктів середнього та малого підприємництва та спрямовується на відшкодування допустимих витрат, пов'язаних з:

отриманням, підтвердженням та захистом патентів та інших нематеріальних активів;

відрядженням із наукової установи або закладу вищої освіти або суб'єкта великого підприємництва висококваліфікованого персоналу, який має вищу освіту, досвід роботи у відповідній сфері не менше п'яти років, який у тому числі включає науковий ступінь або вчене звання та працює у сфері наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності для створення нової функції в межах діяльності отримувача державної допомоги, не замінюючи наявний персонал;

консультаційними послугами з питань інновацій та послугами з підтримки інновацій, включаючи послуги, які надаються науковою установою, закладом вищої освіти, а також із використанням дослідницької інфраструктури, інфраструктури тестування та експериментів або інноваційним кластером.

41. Максимальний розмір державної допомоги для підтримки інноваційної діяльності суб'єктів середнього та малого підприємництва не повинен перевищувати 50 відсотків сукупного розміру допустимих витрат.

42. Розмір допустимих витрат, пов'язаних із консультаційними послугами з питань інновацій та послугами з підтримки інновацій, може бути збільшено до 100 відсотків сукупного розміру допустимих витрат, якщо сума державної допомоги на відшкодування таких витрат не перевищує 220 000 євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги в межах будь-якого трирічного періоду.

43. Загальний обсяг державної допомоги для підтримки інноваційної діяльності суб'єктів середнього та малого підприємництва не повинен перевищувати 10 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного Проекту. У разі перевищення загального обсягу державної допомоги така державна допомога додатково має відповідати умовам, встановленим у пункті 47 цих критеріїв.

Умови надання державної допомоги для процесної та організаційної інновацій

44. Державна допомога надається для процесної та організаційної інновацій і спрямовується на відшкодування суб'єктам господарювання допустимих витрат на:

персонал за період, протягом якого такий персонал зайнятий у Проекті;

інструменти та обладнання обсягом та на період, що використовуються під час реалізації Проєкту. Якщо такі інструменти та обладнання не використовуються під час усього періоду реалізації Проєкту, допустимими витратами вважаються лише амортизаційні витрати, що відповідають періоду реалізації Проєкту;

будівлі та землю обсягом та на період, що використовуються під час реалізації Проєкту. Для будівель допустимими витратами вважаються лише амортизаційні витрати, що відповідають періоду реалізації Проєкту, а для землі – на комерційну передачу (зокрема, за договором оренди, концесії); або фактично понесені капітальні витрати;

дослідження за договором, науковий результат та патенти, отримані або ліцензовані на комерційній основі, а також витрати на консультаційні послуги або інші послуги, отримані під час реалізації Проєкту;

додаткові накладні та інші операційні витрати, понесені під час реалізації Проєкту.

45. Максимальний розмір державної допомоги для процесної та організаційної інновації не повинен перевищувати:

15 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів великого підприємництва за умови взаємовигідної співпраці із суб'єктами середнього та малого підприємництва, витрати яких становлять щонайменше 30 відсотків сукупного розміру допустимих витрат;

50 відсотків сукупного розміру допустимих витрат – для суб'єктів середнього та малого підприємництва.

46. Загальний обсяг державної допомоги для процесної та організаційної інновацій не повинен перевищувати 12,5 млн євро за офіційним валютним курсом Національного банку, встановленим на дату надання державної допомоги, для одного отримувача державної допомоги в рамках реалізації одного Проєкту. У разі перевищення загального обсягу державної допомоги така державна допомога додатково має відповідати умовам, встановленим у пункті 47 цих критеріїв.

Додаткові умови надання державної допомоги для проведення наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності

47. Державна допомога для проведення наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності є допустимою, якщо виконуються такі умови:

1) державна допомога сприяє розвитку чітко визначеного виду господарської діяльності та досягає позитивного ефекту такої державної допомоги для економічних та суспільних інтересів порівняно з негативними наслідками для конкуренції. Надавач державної допомоги повинен обґрунтувати, що державна допомога сприяє досягненню цілей наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності. Надавач державної допомоги надає попередній аналіз наслідків надання державної допомоги порівняно з наслідками ситуації, коли державна допомога не надається;

2) державна допомога не призводить до надмірних негативних наслідків для конкуренції або обмеження конкуренції, у разі якщо вона сукупно відповідає таким умовам:

а) надавачем державної допомоги визначено недоліки ринку, які перешкоджають розвитку наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності;

б) заходи державної допомоги сприяють виправленню ситуації на ринку, у разі якщо ринок не має можливості самостійно забезпечити ефективний розвиток наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності;

в) відсутні інші заходи (інструменти) для досягнення мети надання державної допомоги зі сприяння розвитку наукових досліджень, технічного розвитку та інноваційної діяльності, які призводитимуть до менших негативних наслідків для конкуренції;

г) надавачем державної допомоги обґрунтовано:

необхідність отримання суб'єктами господарювання державної допомоги для досягнення її мети та вирішення проблем, на які спрямована така державна допомога;

вибір форми державної допомоги та доведено, що обрана ним форма надання державної допомоги є формою, яка матиме найменший негативний вплив на конкуренцію;

д) максимальний розмір державної допомоги повинен обмежуватися до мінімуму, а саме, повинен відповідати сумі чистих додаткових витрат, необхідних для досягнення мети державної допомоги (далі – дефіцит фінансування).

Дефіцит фінансування визначається на основі різниці між усіма надходженнями та усіма витратами, необхідними для досягнення мети державної допомоги, та усіма надходженнями й усіма витратами, які здійснив би

отримувач державної допомоги без державної допомоги, у чистій (приведеній) вартості.

Надавач державної допомоги повинен надати детальні розрахунки дефіциту фінансування та зазначити перелік витрат, що будуть відшкодовані за рахунок державної допомоги, щоб гарантувати, що допомога обмежена необхідним мінімумом.

Якщо державна допомога надається на основі прозорих, об'єктивних і недискримінаційних критеріїв, така державна допомога вважається обмеженою до мінімуму та є такою, що відповідає дефіциту фінансування.

Уповноважений орган здійснює оцінку наслідків для конкуренції на основі передбачуваних позитивних та негативних наслідків впливу державної допомоги, беручи до уваги інформацію, зокрема надану надавачем державної допомоги, щодо конкурентів або споживачів, яких це стосується.

При визначенні негативних наслідків державної допомоги для конкуренції Уповноважений орган бере до уваги основні види спотворення конкуренції, спричинені наданням державної допомоги, а саме: покращення конкурентної позиції отримувача державної допомоги порівняно з іншими суб'єктами господарювання, які є його конкурентами, та географічний вплив, що, зокрема, призводить до перенесення господарської діяльності суб'єкта господарювання з одного регіону в інший.
